

Grają i śpiewają z serca

Kultura ludowa przeżywa w ostatnich latach prawdziwy renesans. To bardzo ważna część tożsamości polskiej wsi. Świadczy o tym 50. Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych, na który przyjechało 800 artystów ludowych z 14 województw. Najlepsi z najlepszych wyjechali z Kazimierza Dolnego z nagrodami i pięknymi wspomnieniami.

> czytaj na stronie 70 i 71

Fot. Krzysztof Jamisiński (x2)

Podwójny nu

Przygotowaliśmy c
108 stron!

Kolejny, 32 nume
ukaze się z datą 7 si

DRAMINSKI
ELEKTRONIKA W ROLNICTWIE
www.draminski

ŻNIW

Z MIS

AG

3LA

GWARA

WILGO

TEL. 89 527

AeroPI
Polski producent
do owijania ba

tel. 56 621 11 55 / korr
e-mail: sprzedaz@a
www.aero-pla

MASZINY DLA TWOJEGO GOSPODARSTWA

PELIKAN 2000

PELIKAN HYDRAULIK 3100

PERKOZ 400 do 1000

Brona KORAL H 3.0

KBT NOWA 4.0

BURRY

99-300 Kutno, Wł
tel. (24) 254-20-4
tel./fax (24) 253-3
orange 501-945-5
e-mail: office@bu

Finansowanie od 0%

Flagowe ciągniki Forterr

nadjeżdżają z nowym finansowaniem od 0

Sprawdź szczegóły u dealerów Zetor.

Najlepsi z najlepszych grają i śpiewają z serca

W jubileuszowym 50. Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w konkursowe szranki stanęło 800 artystów ludowych z 14 województw. Wszyscy musieli wcześniej przejść trudne, wielostopniowe eliminacje. Najlepsi z najlepszych wyjechali z Kazimierza Dolnego z Basztami, nagrodami finansowymi i pięknymi wspomnieniami.

▀ lubelskie

Przez trzy dni malownicze miasteczko nad Wisłą rozbrzmiewało muzyką i śpiewem. W niemal afrykańskim skwarze na scenie na Rynku w ramach konkursu wystąpiło 25 kapel, 29 zespołów śpiewaczych, 15 instrumentalistów, 23 solistów śpiewaków, 13 wykonawców w kategorii „Folklor – kontynuacja” i 24 grupy w konkursie „Duży-Mały”. Oklaskiwało ich ponad tysiąc widzów. Szczególny szacunek należy się wiekowym artystom, którzy występowali w kom-

W kategorii „Zespoły śpiewacze” główną nagrodę zdobył zespół „Sielanki” z Sielca w województwie lub

pletnych strojach ludowych na rozgrzany do czerwoności Rynku.

Jury pod przewodnictwem prof. Jana Adamowskiego przyznało

festiwalowe nagrody – Baszty. Wśród kapel zwyciężyła Kapela Ludowa „Kurasie” z Lubziny w województwie podkarpackim w składzie: Albina Kuraś, Danuta Sasiadek, Henryk Kuraś, Tomasz Mudryk i Bogusław Kamiński. To jeden z najstarszych zespołów na Podkarpaciu. W ubiegłym roku obchodził jubileusz 65-lecia. Założycielem kapeli był Władysław Kamiński, który przed wojną grywał z córką Albina. Grali też razem na pierwszych kazimierskich festiwalach, blisko 50 lat temu. Dziś pani Albina, serce kapeli, ma 91 lat.

Przez pokolenia

Pani Albina wszystkiego nauczyła się od ojca. Już jako małe dziecko miał smykałkę do muzyki. Grał na skrzypcach, klawnie, basie i saksofonie. Założył zespół, grał z nim na weselach, z tego się utrzymywał. W domu były stale próby, którym jako mały brzdąc się przysłuchiwała i tak narodziła się w niej miłość do

muzyki. Najpierw próbo na perkusji, później na ślą potem grała razem z ojciec roku w Kazimierzu spełni wielkie marzenie.

– Jestem szczęśliwa, i żeby przed śmiercią dost Spełniło się moje marzen wszystkim dziękuję! – pow

Z czasem do kapeli doł lejne pokolenia, najmłod: piąte, to prawnuki pani Al

– Gram w zespole „K: dziewiątego roku życia, t: dwadzieścia parę lat. Jes: kiem Albiny Kuraś. Jesteś: rodzinną kapelą. Nawet ci: są spokrewnieni, tak dłu: grają, że są jak rodzina – masz Mudryk.

Są takie okazje, że wsz: kolenia kapeli „Kurasie” wspólnie, np. podczas do: dy razem na scenie muzy: skład, nawet 20 osób. Gra: ne polki, oberki i hajdama

Muzyka podczas festiwalu towarzyszyła publiczności wszędzie

Nagrodzona Basztą Kapela Ludowa „Kurasie”

W kategorii „Zespoły śpiewacze” główną nagrodę zdobyły „Sielanki” z Sielca w województwie lubelskim w składzie: Franciszka Bydychaj, Franciszka Dyńska, Halina Staniuk, Danuta Drogomirecka, Emila Gryniuk, Klaudia Palczyńska, Maria Dudkiewicz i Natalia Rzeszot.

– Jesteśmy z małej wsi. Nasza muzyka bierze się z serca. A pieśni, które śpiewamy, przechodzą z pokolenia na pokolenie, od babć i mam – mówi Emilia Gryniuk, reprezentantka najmłodszego pokolenia „Sielanek”.

Śpiew, taniec, muzyka to w zespole sposób na życie.

– To się kocha. Kocha się śpiewać, kocha się tańczyć – mówi Danuta Drogomirecka.

Zespół zadebiutował w 1976 roku. Zaczęło się od wykonania pieśni żniwnej podczas dożynek przez panie z koła gospodyń. W pieśniach wykonywanych przez kobiety z Sielca słychać nutę wołyńską. To w Sielcu w 1945 roku osiedliła się ocalała ludność z okolic Lubomla. Stąd w repertuarze zespołu oryginalne wykonania z naleciałościami gwarowymi obecnymi na Wołyniu. Pieśni pątnicze, maryjne, przygodne, pastorałki, weselne i obyczajowe to często archaiczne zabytki kultury wołyńskiej i chełmskiej.

W kategorii „Soliści instrumentalni” jury prestiżową Basztę przyznało Adamowi Tarnowskiemu, skrzypkowi z Janiszewa w województwie mazowieckim. W latach 1968–1994 był członkiem Kapeli Braci Tarnowskich. Po przerwie w działalności, od 2005 roku są znowu aktywni, mają już na koncie nagrodę w kategorii „Kapele”. Od 2008 roku Adam Tarnowski z sukcesami występuje solo jako skrzypek.

Stanisław Madanowski z Boczków Chełmońskich w województwie łódzkim otrzymał Basztę w kategorii „Soliści śpiewacy”. Jest założycielem Zespołu Ludowego „Boczki Chełmońskie”. W czasie swojej bogatej kariery śpiewał w chórze katedralnym oraz papieskim i występował w filmach, m.in. w „Popiołach” i „Chłopach”. Ma na koncie listy gratulacyjne, dyplomy i podziękowania.

Z Basztą wyjechała z Kazimierza także kapela Jacka Bursy z Guzowa w Mazowieckiem w składzie: Jacek, Cezary i Bartłomiej Bursowie. Otrzymali nagrodę w kategorii „Folklor – kontynuacja”. Jacek Bursa na akordeonie zaczął grać już w wieku 9 lat. Najpierw na harmonii polskiej, potem na pedałowej. Polkami, oberkami i mazurkami w wykonaniu harmonisty i kapeli, której z czasem został kierownikiem, cieszyli się uczestnicy wesel w okolicy Guzowa oraz licznych przeglądów i konkursów.

Przez 50 lat z festiwalem

Ostatniego dnia festiwalu, jeszcze przed ogłoszeniem wyników obrad jury, uhonorowani zostali zasłużeni dla folkloru i kazimierskiej imprezy. Odnaczenia i wyróżnienia przyznali minister kultury i marszałek województwa lubelskiego. Na scenie ustawionej na Rynku pojawił się m.in. Andrzej Wojtan, który otrzymał Medal Pamiątkowy Województwa Lubelskiego. To człowiek instytucja. Dziennikarz, społecznik, znawca i miłośnik folkloru, z festiwalem związany od samego początku.

– W lipcu 1967 roku byłem z rodzicami na wycieczce w Kazimierzu. Miałem 10 lat. Przypadkowo trafiliśmy na pierwszy przegląd wojewódz-

ki, jeszcze nie festiwal. Spodobało mi się, poruszyło mnie, choć wtedy nie wiedziałem, że festiwal i muzyka staną się moją pasją – opowiada.

W lutym następnego roku Pierwszy Program Polskiego Radia zaczął nadawać folklorystyczną audycję „Kiermasz pod kogutkiem”, m.in. z materiałami z festiwalu.

– Przez następne 35 lat wstawałem w niedzielę o piątej, żeby nie zasnąć na audycję o szóstej. W ósmej klasie podstawówki zdecydowałem, że będę pracować społecznie przy festiwalu. W tym samym roku zostałem korespondentem audycji „Kiermasz pod kogutkiem”. Stopniowo stałem się korespondentem wielu rolniczych gazet, m.in. „Gromady Rolnika Polskiego” i „Chłopskiej Drogi”. Było też „Radio Lublin”, „Kurier Lubelski” i oczywiście festiwalowy „Burczybas”. I tak do dzisiaj – mówi pan Andrzej.

– W Kazimierzu artyści śpiewają i grają tak, jak ongiś na chrzcinach, weselach i dożynkach. Nie ma żadnej stylizacji, wszystko jest autentycznie ludowe – tłumaczy fenomen festiwalu Andrzej Wojtan.

Nie tylko muzyka

Festiwal to także imprezy towarzyszące. Mocną stroną tegorocznej imprezy były widowiska plenerowe. W piątek młodzież zrzeszona przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Adamowie Filii w Woli Gułowskiej pokazała obrzęd kończenia sianokosów i przygotowania do kupały, palenia ognisk nad jeziorem i puszczania świętojańskich wianków. W sobotni wieczór publiczność podziwiała zainscenizowane z rozmachem widowisko „Orszak weselny – żałobny rapsod”, podczas którego kazimierski Mały Rynek stał się miejscem symbolicznego spotkania świata żywych i umarłych. Żałobników poprowadziły orkiestra dęta ze Zdziłowic i Męski Zespół Śpiewaczy z Godziszowa. Orszak weselny zaś – kapela „Tęgie chłopcy” z Kieleckiego Taboru Domu Tańca w Sędku koło Łagowa oraz zespół śpiewaczy „Jarzębina” z Kocudzy. Ten drugi szerszej publiczności dał się poznać 4 lata temu. Piosenka „Koko Euro spoko” była oficjalną piosenką polskiej reprezentacji na Euro 2012.

W sobotę w ruinach zamku odbył się wernisaż wystawy fotograficznej prezentującej pięć dekad spotkań muzyków ludowych w Kazimierzu. Dzień wcześniej wystartowała wystawa plakatów festiwalowych prof. Adama Kiliana, który w latach 1977–2009 zaprojektował aż 30 z nich.

Anna Słabczyńska specjał w wycinance lubelskiej. ją nożyczkami krawieckimi

Od piątku trwały 49. Ta Ludowej. To największa tańca za w Polsce. Na Rynku sw miała m.in. Anna Słabczyńska czyni ludowa specjalizując dycyjnych wycinankach I Mieszka w Lublinie, ale część dzieciństwa spędził babci Marianny Kuwałek belskiej wsi Płouszowice Na festiwalu była trzeci ra

– Bez szablonu, bez r Składam papier i wycinającami krawieckimi, jak mnie babcia. Nasze babcie robiły to nożycami do owiec – mówi pani Anna. – ki były formą dekoracji iz cza w święta każda gospocła pokazała, co potrafi. Stał i aniołki, wycinane z szare i barwione sokiem z burak lub farbka do bielizny.

O podsumowanie festiw siliłmy Andrzeja Sara, głą struktora ds. dziedzictwa: wego Lubelszczyzny w N kim Ośrodku Kultury w czyli instytucji, która zorg imprezę.

– Jurorzy podkreślali b soki poziom tegoroczne lu. W porównaniu do lat mieliśmy też więcej wyl Każdy festiwal jest dla na i uroczystością, myślę j udało się nam w tym roku nie przygotować jubileus; wę. Ważne, że uhonorow; osoby od lat związane z c imprezy, działacze środov nych, pasjonaci. Wszyscy wywarli piętno na tym przyczynili się do jego trwoju. Poza tym festiwal by – niepowtarzalny.

Krzysztof JA